

Dr. Babasaheb Ambedkar Open University, Ahmedabad

Term-End Examination : January-2026

Course Name : MAIKS

Subject Name : સંસ્કૃતભાષાનો પરિચય

Subject Code : MAIKS-0102

Date : 17-02-2026

Time : 11:30AM TO 01:45PM

Max Marks : 70

પ્રશ્ન-1. નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો જવાબ આપો.

(14)

- (1) “પ્રાચીન સમયમાં સંસ્કૃત બોલચાલની ભાષા હતી” - આ બાબત વિવિધ પુરાવાઓ સાથે સાબિત કરો.
- (2) 'વેદ' શબ્દનો અર્થ સમજાવી, ચારેય વેદોનું પાયાનું વિષયવસ્તુ સવિસ્તર જણાવો.

પ્રશ્ન-2. નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો જવાબ આપો.

(14)

- (1) સંસ્કૃત સાહિત્યમાં 'સંહિતા' ગ્રંથોનું સ્થાન અને તેના મહત્ત્વની વિગતે ચર્ચા કરો.
- (2) સંસ્કૃત કાવ્યશાસ્ત્રમાં 'કાવ્ય'ની વિવિધ વ્યાખ્યાઓ આપી, કાવ્યના લક્ષણોની સવિસ્તર ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન-3. નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો જવાબ આપો.

(14)

- (1) ભાષાની વ્યાખ્યા આપી, સંસ્કૃત ભાષાનું સાંસ્કૃતિક અને રાષ્ટ્રીય મહત્ત્વ સમજાવો.
- (2) 'અકારાંત પુલ્લિંગ' રામ શબ્દના તમામ વિભક્તિના રૂપો લખી, તેના પ્રત્યયોની ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન-4. ટૂંકનોંધ લખો (કોઈપણ બે)

(14)

- (1) સંસ્કૃતભાષાનો અર્થ વિસ્તૃત જણાવો.
- (2) નાસદીય સૂક્તનું તત્ત્વજ્ઞાન.
- (3) આદિકાવ્ય રામાયણ.
- (4) પંચમ વેદ તરીકે નાટ્યવેદ.

પ્રશ્ન-5. સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો.

(14)

(1) 'સંસ્કૃત' શબ્દનો અર્થ શું થાય છે?

- | | |
|--------------|-----------------------------|
| A) જૂની ભાષા | B) સંસ્કારિત કે શુદ્ધ કરેલી |
| C) કઠિન ભાષા | D) દેવોની ભાષા |

(2) ઋગ્વેદની ભાષા કયા નામે ઓળખાય છે?

- | | |
|------------------|------------|
| A) પાલી | B) પ્રાકૃત |
| C) વૈદિક સંસ્કૃત | D) અપભ્રંશ |

(3) નીચેનામાંથી કઈ ભાષા સંસ્કૃતમાંથી ઉતરી આવી નથી?

- | | |
|------------|-------------|
| A) ગુજરાતી | B) હિન્દી |
| C) મરાઠી | D) અંગ્રેજી |

(4) ષષ્ઠી વિભક્તિનો અર્થ શું થાય છે?

- | | |
|----------|-----------|
| A) કર્તા | B) કર્મ |
| C) સંબંધ | D) અધિકરણ |

(5) 'રામાભ્યામ્' રૂપ કઈ વિભક્તિમાં આવે છે?

- | | |
|-----------|--------------|
| A) તૃતીયા | B) ચતુર્થી |
| C) પંચમી | D) આપેલ તમામ |

(6) 'કથાસરિત્સાગર'માં કુલ કેટલા વિભાગો છે?

A) 10

B) 15

C) 18

D) 20

(7) કાવ્યના હેતુઓમાં 'શક્તિ'ને બીજા કયા નામે ઓળખવામાં આવે છે?

A) નિપુણતા

B) અભ્યાસ

C) પ્રતિભા

D) વ્યુત્પત્તિ
